

НАУЧНО СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Сава Христов Димов

Автор на дисертационния труд: *Илиян Тодоров Ангелов, D010413102*

докторант в задочна форма на обучение
катедра „Индустириален бизнес и предприемачество“
Стопанска академия “Д. А. Ценов” - Свищов.

Тема на дисертационния труд: *“Технико-технологично обновяване на производството в машиностроителните предприятия”.*

Основание: ЗАПОВЕД №472, Свищов, 1 юли 2020, Ректор на Стопанска академия “Д. А. Ценов” - Свищов проф. д-р Марияна Божинова

I. Общо представяне на дисертационния труд:

1. **предмет на конкретното изследване** са теоретическо-методическите и приложните аспекти на технико-технологичното обновяване на производството в българските машиностроителни предприятия;

2. обем.

- дисертационен труд: 195 стандартни страници,
- автореферат: 49 страници,
- друга научна продукция: 59;

3. структура (увод, изложение и заключение).

В логически обоснован ред са изложени: списък на използваните съкращения, увод, три глави, заключение, декларация за оригиналност и достоверност, използвана литература, приложения;

4. използвана литература.

Тя е показана на страници 173-179 от дисертационния труд и включва общо 115 информационни източници, разделени както следва:

- източници на български език: 83,
- източници на чужд език: 17,
- интернет източници: 15;

5. приложения.

На страници 181-195 са оформени шест приложения, представени в графичен вид, доказващи използваните и изследваните материали по темата на дисертационния труд. Това прави отличен визуален завършек на дисертационния труд, включително и при използване на:

- формата за дисконтиране на маржинални парични потоци (с. 194, включвайки математически формули и авторови изчисления на коефициенти),
- алгоритъм за класиране на варианти за обновяване на производствена техника от икономическа гледна точка, по примера на И.И. Антонов (с. 195).

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

1. преценка на актуалността.

Според мен проблемът, който разглежда Ангелов е твърде актуален. Акцент на него са поставили както великите класици - Адам Смит, Дейвид Рикардо, Джон Стюарт Мил, Карл Маркс и други, така и в по-ново време, съвременни икономисти като Харод-Домар, посткейнсианските модели на Николас Калдор, Джоан Робинсън, неокласическият модел на Робърт Солоу и ендогенната теория на растежа (Пол Роумър, Филип Агион, Питър Хоуит). Още повече, че винаги когато икономиката е на кръстопът, на нея трябва да се предложат теоретични концепции за обновление на производството. Това е ключов проблем в общественно-икономическото развитие на всяка една развиваща се стопанска система. В този контекст, дисертант Ангелов заслужава адмирации;

2. анализ на степента на разработеност на изследваната проблематика.

Както сам авторът отбелязва в българското научно пространство интерес представляват разработките на М. Пандева, Д. Панайотов, И. Георгиев, И. Антонов, Н. Милев, Д. Дончев, Д. Дамянов, Б. Минев, М. Велев, П. Сомлев, Л. Василев, Н. Недялков, С. Найденов, Н. Найденов, Т. Гешев, Р. Чобанова, М. Даскалова, Ив. Тодоров, Л. Варамезов, Т. Ненов, Р. Бакърджиева, К. Тодоров, Р. Кънчев, Г. Попов, М. Славова, П. Ганчев, В. Гановски и др.

В чуждестранната литература по тези проблемите работят редица икономисти и изследователи като Г. Сорокин, В. Малишев, Л. Абалкин, А. Герасименко, В. Захаров, В. Полторыгин, Н. Кондратиев, Й. Шумпетер, Р. Купър, П. Дракър, А. Тофлър, С. Фрийман, И. Аносов, Р. Грифит, А. Томпсон, С. Думлер, Р. Ротуел, Т. Дейвънпорт, В. Семенов, М. Хамър, Дж. Чампи, А. Козаченко и др. (с. 4 от Автореферата);

3. мнение за обема на дисертационния труд.

За мен обемът на дисертационния труд от 195 е напълно достатъчен за да се покажат основните достигнати изводи и резултати, да се илюстрират те с графичен и табличен материал. Това е един оптимален размер, който дисертанта е успял да постигне и задължи. Наред с посоченото по темата на дисертацията в специализирани издания са публикувани 2 статии и 4 доклада. Части от дисертационния труд са представени на 7 научни форума - 2 докторантски сесии, 4 конференции и 1 форум, изнесен извън основното звено на зачисляване, по-конкретно в Сборник научни доклади от научно-практическа конференция. Велико Търново, 30-31.10.2014 г., с. 69-76, ISBN: 978-954-9689-84-6;

4. мнение за качеството и броя на предложения илюстративен материал.

В подкрепа на фактически изложения материал, достигнатите изводи и обобщения са включени още 8 таблици и 24 фигури. Извън основния текст са разработени 7 приложения в обем от 15 страници. Трябва да се подчертае, че

дисертанта много прилежно е онагледил своя дисертационен труд, което е една силно позитивна негова черта;

5. отношение по научната, езиковата и стиловата редакция.

Моите скромни познания потвърждават факта, че дисертационния труд е граматически правилно е подреден с необходимата научна, езикова и стилова редакция. Предоставените ми за отзив материали се четат леко, гладко и приятно, което само потвърждава изложената от мен по-горе теза;

6. преценка на коректността и необходимостта от статистическа обработка на емпирични данни.

Безспорно е мнението, че без математико-статистическа обработка на емпирични данни е немислима успешна защита на изследователска разработка, включително и дисертационен труд. Струва ми се, че дисертанта Ангелов правилно е разбрал това послание, тъй като е подложил на анализ целия обем от емпирични данни. Още повече, че той е обособил към всяка изследователска част изводи и обобщения. Приятно впечатление прави, че предоставените диаграми и схеми са свързани с достигнатите заключения. В този аспект дисертанта Ангелов демонстрира завидно усърдие и прилежност;

7. мнение доколко кандидатът е спазил правилата на научната етика.

Дисертантът Ангелов е спазил правилата на научната етика, коректно, точно и правилно е цитирал всички използвани от него автори (информационни източници), произведения, година на издаване, страници и други параметри. Не съм констатирал, срещаната практика от типа "copy-paste options". Така, че автора на изследването се е справил успешно с тази задача;

8. мнение доколко автореферетът отразява точно и пълно труда.

Авторът на дисертационния труд се е постарал да постигне синхронност между точност и достатъчност на представяне на своите изследвания в автореферата. Той е в обем на 49 страници и напълно отразява основните моменти на дисертацията. Аprobацията (официално изказано одобрение) на дисертационния труд е направена там където е зачислен докторанта, като той е обсъден и насочен за защита от катедра "Индустриален бизнес и предприемачество" при Стопанска академия "Д. А. Ценов" - Свищов.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

1. съдържа ли предлагания тест развитие на съществуващи и/или издигане на нови научни идеи и резултати.

Определено дисертационния труд на дисертанта отговаря на това условие. То е свързано с лансираните нови идеи за:

- технологично и продуктово обновяване на производството във възлов отрасъл на индустрията, какъвто е машиностроенето;

- факторите, влияещи върху обновяването на производството в машиностроителните предприятия;

- оценката на обновяването на техниката и технологията в машиностроителните предприятия;

- потенциални ефекти от обновяването на техниката и технологията в машиностроителното производство;

- рисковете при осъществяване на обновителните процеси.

Особено ми допадат три момента, постигнати от дисертанта, свързани с:

първо, дисконтиране на маргинален паричен поток от инвестиционна и оперативна дейност;

второ, използвания алгоритъм за класиране на варианти за обновяване на производствената техника от икономическа гледна точка;

трето, схематичното изразяване на протичащите процеси за обновяване на производствената техника (например приложение №7, с. 194-195 Алгоритъм за класиране на варианти.....)

2. има ли данни, че предложените идеи и резултати са намерили отзвук и признание.

Безспорно такава информация е налице. Достатъчно е по-ключови думи да потърсим използваната терминология от докторант Ангелов в google.com и ще се натъкнем на информация за неговите идеи през периода 2016-2019 година, така например: Angelov, Iliyan (April 2015) Проблеми пред технико-технологичното обновяване на машиностроителното производство. Available from: www.researchgate.net > publication. [Accessed 18th August 2020]. Авторът се нарежда сред Top-5, водещи изследователи, работещи по проблемите на обновяване на производството в България.

IV. Критични бележки, въпроси и препоръки по дисертационния труд.

Критични бележки към автора на дисертационния труд нямам. Бих искал да отбележа само три неща, а именно:

Първо, допуснатата е техническа грешка - в предоставения ми списък на публикации в ОНС „Доктор“ на докторант Илиян Тодоров Ангелов, D010413102 през периода 01.07.2013 - 01.07.2018 г. публикация 4 се дублира с тази под номер 5.

Второ, въпрос - бихте ли могли да коментирате и направите анализ на формите на дисконтиране на маргиналните парични потоци от инвестиционна и оперативна дейност (използваните коефициенти), защото е известно, че маргиналният финансов анализ заменя класическия стопански, от време 50^{те} години на миналия век? Между впрочем, за което и докторант Ангелов правилно се ориентира.

Трето, препоръка към автора - дисертационния труд задължително да бъде издаден като самостоятелна монография и по екземпляр от нея да бъде връчен на заинтересованите лица, отговарящи за сектор машиностроене.

V. Обобщено заключение и становище.

Имайки предвид постигнатите резултати от цялостната дейност на докторант Илиян Тодоров Ангелов - научна продукция (дисертационен труд, автореферат и друга научна продукция) и неговата конкретна дейност (участие във форуми и конференции) по издигане на престижа на Стопанска академия "Д.А.Ценов" - Свищов, бих си позволил да дам висока оценка на неговия труд и постоянство. Постигнатото е надграждане над нивото на магистърската образователна степен и е лично достижение на автора. Поради това, ще си позволя да апелирам към уважаемите членове на научното жури да оценим по достойнство положените усилия на автора и неговия научен ръководител доц. д-р Сергей Тодоров Найденов. Лично аз, на заключителното заседание на научното жури на 25 септември 2020 г. ще гласувам с явно "да" за придобиване на образователна и научна степен "доктор" по докторска програма "Икономика и управление (индустрия)" от дисертант Илиян Тодоров Ангелов.

Дата: 18-08-2020 г.

Автор на становище:
проф. д-р Сава Хр. Димов